

текст. дані. – 2019. – Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2019/paper/view/6841>

2. Інфляція: причини, види, наслідки для економіки і простих людей. Fibi - пошук і підбір фінансових продуктів в Україні, кредити, депозити, карти. URL: <https://fibi.tech/wiki/inflyaciya-prichini-vidi-naslidki> (дата звернення: 03.11.2023).

3. Інфляційний звіт Національного банку України на липень 2022 року URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/IR_2022-Q3.pdf?v=5 (дата звернення : 03. 11. 2023)

4. Річний звіт АТ КБ «ПриватБанк» 31 грудня 2022 року. URL:https://static.privatbank.ua/files/dod1_01052023_2022.pdf?_gl=1*14o0e0j*_ga*NTE1NTc4OTQyLjE2OTYyNzQ0OTc.*_ga_C7N2L9YU9*MTY5NjI3NjQ3NC4yLjEuMTY5NjI3Njg4NC42MC4wLjA (дата звернення : 03. 11. 2023)

5. Кузуб М.В, Клеомітес В.Ю. Вплив інфляції та інфляційних процесів на фінансовий стан підприємства. Інтернет–конференції ХНУМГ ім. ОМ Бекетова, 2019.

6. Як Національний банк може впливати на інфляцію, використовуючи облікову ставку. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/monetary/about/keyrate-inflat> (дата звернення: 04.11.2023).

7. Кузуб М.В. Інструменти стандартизації фінансових даних. Обліково аналітичне забезпечення антикризового управління підприємством/ М.В. Кузуб Збірник матеріалів науково-практичної конференції.- К.: КНТЕУ, 04/2016, с.13 – 17.

8. Шушакова І.К., Зябченкова Г.В., Кузуб М.В. Концепції зближення систем бухгалтерського обліку та фінансового звітування. економіка та суспільство. Випуск # 30 / 2021. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/610/584/>

ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ КРИПТОВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Кузуб М. В., ст. викладач, Шефкіна М. Л., бакалавр, Державний торговельно-економічний університет, Київ, Україна

Цифровізація невід'ємно вплинула на всі аспекти нашого життя, включаючи сферу бізнесу, бухгалтерії та фінансів. Технологія блокчейну та поява криптовалют кардинально змінили наш світ. Однак разом із цими змінами виникли нові виклики, такі як питання стосовно контролю та регулювання цих нових фінансових інструментів. Ці нові фінансові інструменти відкривають широкі можливості для інвесторів та користувачів, але також створюють потребу в правильному юридичному та податковому регулюванні.

Криптовалюта — це децентралізована цифрова валюта, яка використовує криптографію для безпеки. Може працювати незалежно від банків та інших платіжних систем. Bitcoin, ether, BNB і USDT є яскравими прикладами найбільших криптовалют за ринковою капіталізацією [1]. Власник віртуальних грошей може торгувати ними, переказувати між електронними гаманцями, інвестувати, та іноді оплачувати покупки. Завдяки їхній безпечовій та децентралізованій природі, криптовалюти надають індивідуалам більший контроль над власними фінансами і можливість легко виконувати глобальні фінансові операції. Крім того, варто розуміти, що електронні та віртуальні гроші – це два різних поняття. Електронні гроші – одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої та на відміну від криптовалюти мають

правовий статус законодавчо визначеного емітента, тобто вони є відповідниками паперовим грошам та мають точно таку ж цінність. Віртуальна валюта, своєю чергою, не має законно визначеного емітента, правовий статус є невизначеним у багатьох державах, окрім того, її використання несе в собі безліч ризиків та переваг [2]. Ця різниця між електронними та віртуальними грошима створює потребу у визначенні правового статусу та регулюванні кожного типу фінансових інструментів відповідно до потреб користувачів та інвесторів. Наприклад, така криптовалюта як Bitcoin має такі переваги: відкритий код, як наслідок вся інформація про транзакції є у відкритому доступі; відсутність інфляції; необмежені можливості транзакцій; анонімність. Однак є і вагомі недоліки: волатильність, тобто залежність від будь-яких подій у світі на його ціну; інвестиції пов'язані з великими ризиками [5].

Кількість операцій з віртуальними активами росте з кожним роком, тому таке їхнє активне розповсюдження змушує державу приймати правила, щоб впорядкувати нові правовідносини. Згідно з Законом України «Про віртуальні активи», підписаного Президентом України 15 березня 2022 року, віртуальний актив визначений нематеріальним благом, що є об'єктом цивільних відносин має вартість та виражене сукупністю даних в електронній формі [3]. Проте даний Закон набере чинності тільки з дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування операцій з віртуальними активами». Але це не єдина проблема, оскільки Закон не регулює оподаткування операцій з віртуальними активами і їхній правовий статус досі не визначений. Тому юридичним особам варто обережно та уважно підійти до бухгалтерського та податкового обліку криптовалюти. Однозначно дохід отриманий від операцій з віртуальними активами треба декларувати та включати до інших доходів. На даний момент в Україні жоден з законодавчих актів, які могли б чітко регулювати оподаткування віртуальних активів, не набув чинності. Проте купівля-продаж криптовалюти класифікується як операція, що має на меті прибуток, тому є підприємницькою діяльністю та оподатковується [2]. Міністерство фінансів та зовнішньоекономічних зв'язків рекомендує вносити криптовалюту в бухгалтерському обліку у нематеріальні активи або запаси. Стаття запаси використовується у випадку, коли мета утримання криптовалюти – це отримання інвестиційного прибутку при перепродажу [4]. Зважаючи на той факт, що ціна на «криптомонети» є волатильною, тобто такою, яка швидко змінюється, єдиний метод їх обліку після визнання – це облік по переоціненій вартості. Згідно з п. 19 до ПСБО 8 «Нематеріальні активи» підприємство може здійснювати переоцінку нематеріального цифрового активу за справедливою вартістю на дату балансу тих нематеріальних активів, щодо яких існує активний ринок. Тому, в даному випадку, рекомендовано на кожен звітний період здійснювати переоцінку такого активу, сформувавши бухгалтерську довідку, що повинна містити посилання на ціну такого активу з офіційної біржі по обміну криптовалюти [6]. Цей підхід створює стандартизований спосіб обліку та забезпечує додатковий рівень прозорості та відповідності звітності, що важливо для фірм та інвесторів, які працюють з криптовалютами.

Щоби краще зрозуміти те, яким чином краще модифікувати фінансову систему в Україні, варто взяти до уваги різноманітні підходи до регулювання криптовалют та оподаткування операцій з ними, які діють у різних країнах світу. У Сполучених Штатах, наприклад, відсутня єдина думка щодо правового статусу віртуальних активів, вони розглядаються одночасно як аналог грошей, біржові товари та власність. Проте у цілях оподаткування вони розглядаються як майно; базою для цього є прибуток, який є різницею між ціною продажу та витратами на придбання. У Німеччині Bitcoin визнано фінансовим інструментом та він має правовий статус приватних грошей, а комерційне використання потребує ліцензування. В Австрії криптовалюта розглядається як нематеріальний актив та оподатковується податком на прибуток [2].

За аналогією зі світовими практиками, Україна може розглядати віртуальні активи як майно, на яке застосовуються податки на прибуток. Важливо встановити чіткі правила щодо обчислення податку, включаючи витрати та прибуток від операцій з криптовалютами. Залучення досвіду інших країн для розробки подібної системи оподаткування може сприяти створенню прозорого та привабливого середовища для користувачів криптовалют та інвесторів.

Крім того, Україна може розглянути можливість розробки стандартів та ліцензування для комерційного використання криптовалют, наслідуючи практику Німеччини. Це допоможе забезпечити правовий захист для учасників ринку та сприяти розвитку цього нового сегмента фінансової системи.

Узявши до уваги кращі практики та досвід інших країн, Україна може розвивати свою фінансову систему так, щоб вона була стабільною, прозорою та сприяла сталому економічному росту, враховуючи сучасні технологічні досягнення та потреби користувачів криптовалют.

Будь-які інновації, у тому числі стрімкий розвиток віртуальних грошей, ставлять багато запитань перед урядом щодо їх урегулювання. У світі цифрової трансформації, де технологія блокчейну та криптовалюти стають невід'ємною частиною нашого фінансового та бізнесового середовища, важливо враховувати нові виклики, що супроводжують ці зміни. Ці інновації пропонують широкі можливості для інвесторів та користувачів, даруючи їм більший контроль над фінансами та глобальними фінансовими операціями. Однак, на тлі цих переваг, створюється потреба в належному юридичному та податковому регулюванні. Криптовалюта та віртуальні активи відкривають нові можливості для світу фінансів, проте їх правовий статус та оподаткування залишаються в сфері обговорення. Україна, розглядаючи міжнародний досвід та передові практики, може розвивати систему оподаткування криптовалют та віртуальних активів, а також встановити чіткі стандарти та ліцензію для їх комерційного використання. За умови правильного регулювання та податкового оподаткування криптовалют та віртуальних активів, Україна може створити прозоре та привабливе фінансове середовище для своїх громадян та інвесторів, що сприятиме інноваціям та сталому економічному росту в країні. Важливо враховувати потреби користувачів та навчатися на помилках інших країн, коли

створюємо ефективну систему регулювання цих нових фінансових інструментів.

Список використаних джерел:

1. Academy B. Що таке криптовалюта? | Binance Academy. Binance Academy. URL: <https://academy.binance.com/uk/articles/what-is-a-cryptocurrency>.
2. Овсюк Н., Афанас'єва І., Славінський В. Проблемні питання фінансового обліку за МСФЗ та оподаткування віртуальної валюти в системі сталого розвитку національних економік. Economics, management and administration in the coordinates of sustainable development: Scientific monograph, м. Рига, 20 груд. 2021 р. Рига, 2021. С. 71–91. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-157-2>.
3. Про віртуальні активи: Закон України від 17.02.2022 р. № 2074-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>.
4. Онищенко В. Криптовалюти: правовий статус, облік і декларування 2021. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/9106-kriptovalyuti-pravoviy-status-oblk-deklaruvannya-2021>.
5. Ситник І.П., Пюро Б.І. Аналіз сучасного стану та перспектив розвитку криптовалюти bitcoin в умовах розвитку інформаційної економіки. Вісник Одеського національного університету. Серія «Економіка». 2017. № 22. Вип. 1. С. 157–160. URL: [http://liber.onu.edu.ua/pdf/vestniki/V-eco\(54\).pdf](http://liber.onu.edu.ua/pdf/vestniki/V-eco(54).pdf)
6. Як вести облік біткойнів у бухгалтерії: приклад реального бізнесу – AIN.UA. AIN.UA. URL: <https://ain.ua/ru/2018/09/05/bitkoiny-v-buxgalterii/>.
7. Кузуб М.В, Клеомітес В.Ю. Вплив інфляції та інфляційних процесів на фінансовий стан підприємства. Інтернет–конференції ХНУМГ ім. ОМ Бекетова, 2019. <https://ojs.kname.edu.ua/index.php/area/article/view/2316>

ОЦІНКА АДАПТИВНОГО РОЗВИТКУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Лелюк Н. Є., канд. екон. наук, доцент, Бабаєв Ю., магістр, Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Сучасні умови ринку та низький прогнозований рівень стабільності вимагають від нас ретельного аналізу та ефективних стратегій, спрямованих на адаптацію до змін.

Страховий сектор стикається з численними викликами - від кліматичних змін та нових технологій до глобальних пандемій. В умовах нестабільності ключове значення має здатність страхових компаній адаптуватися до нових реалій та швидко реагувати на непередбачені обставини.

Адаптивний розвиток вимагає глибокого розуміння не лише існуючих ризиків, але й потенційних можливостей. Спроможність визначати та аналізувати їх дозволяє страховим компаніям підтримувати високий рівень гнучкості.

Адаптивні моделі і методи мають в своїй структурі вбудований механізм, який реагує на зміни досліджуваного показника. Оцінка параметрів базових адаптивних моделей проводиться за декількома першими спостереженнями, на її основі складається прогноз, який порівнюється із фактичними даними. На наступному кроці модель коригується у відповідності з величиною помилки